
POHLAVNĚ PŘENOSNÉ NEMOCI PROBLEMATIKA AIDS

JULIE MORÁVKOVÁ, VENDULA HUBAČOVÁ

SEXUÁLNĚ PŘENOSNÉ NEMOCI (STD – SEXUAL TRANSMITTED DISEASES)

- Infekční onemocnění vázána na pohlavní styk
- Přenášeny sekrety sliznic, krví, slinami, spermatem
- Povinné hlášení: syfilis, kapavka, HIV/AIDS, Lymphogranuloma venerum (vředový charakter, vzácný výskyt)
- Dělení: bakteriální (kapavka, syfilis, chlamydie), virové (HIV/AIDS), kvasinkové, parazitární, protozoární (způsobené prvoky)

PREVENCE

- Pravidelné (gynekologické) prohlídky
- Osvěta u rizikových skupin
- Chráněný pohlavní styk
- Omezení počtu sexuálních partnerů
- Testovat se po rizikovém chování

HIV (HUMAN IMMUNODEFICIENCY VIRUS) A AIDS (ACQUIRED IMMUNE DEFICIENCY SYNDROM)

- Virus, který oslabuje imunitní systém člověka a způsobuje, že naše tělo se pak nedokáže bránit běžným infekcím
- Virus napadá T lymfocyty
- Přenos: pohlavním stykem, injekčními stříkačkami či jehlami, krevní transfúzí, z matky na plod, v tělních tekutinách (krev, sperma, vaginální sekret, mateřské mléko) při styku se sliznicí
- Virus je málo odolný, proti podprahovému množství viru je tělo schopno se bránit
- Další pohlavní choroby (herpes, syfilis, chlamydie) zvyšují riziko přenosu HIV
- Riziko přenosu muž -> žena je vyšší (vyšší množství HIV ve spermatu)

HIV A AIDS

- **První fáze** (2. – 6. týden): u 60 – 70 % infikovaných příznaky připomínající chřipku, zbytek bezpříznakový
- **Druhá/bezpříznaková fáze** (2 – 10 let): zvětšení lymfatických uzlin, úbytek tělesné hmotnosti, horečka, při včasné diagnóze se druhá fáze může díky léčbě výrazně prodloužit, léčený člověk může dosáhnout malého množství viru v krvi a stává se neinfekčním
- **Klinicky rozvinuté stadium – AIDS**: značné poškození imunitního systému
- **Čtvrtá fáze**: nádorová onemocnění, neurologické potíže

HIV A AIDS

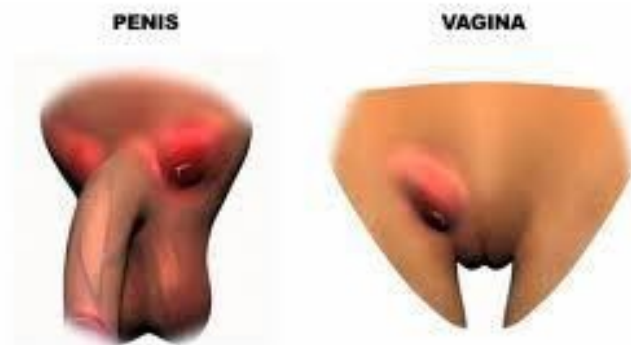
- Kdy jít na test: rizikové chování, před zahájením nového sexuálního vztahu, při onemocnění jinou pohlavní chorobou
- Provedení testu nejdříve 2 měsíce od rizikového chování
- Prevence: použití kondomu, u injekčních uživatelů drog používání sterilních stříkaček
- PrEP (pre-expoziční profylaxie): ochrana před onemocněním HIV (1 tableta denně)
- PEP (post-expoziční profylaxie): jednorázová antivirotika po rizikové situaci
- Léčba HIV: antiretrovirotika
- Existují dva typy: HIV 1 a 2 (2 je v Africe, obtížnější přenos)

SYFILIS

- Příznakové a bezpříznakové období
- Přenos pohlavním stykem, kontaminovanými předměty (vzácný), přes placentu
- Vrozená syfilis: u novorozenců se projevuje vyrážkami, hydrocefalem, nízkou porodní váhou, až polovina novorozenců umírá, druhý typ vrozené syfilis se projevuje po 2. roce věku v podobě hluchoty, slepoty, postižení kostí
- **Primární stadium:** projeví se za 1 – 2 týdny, změny na místě vstupu infekce, projevuje se vředem nebo zduřením uzlin
- **Sekundární stadium:** projeví se do 2 let, hrboly na kůži, alopecie, poškození jater, zánět uzlin, zánět mozkových blan
- **Terciární stadium** (následky neléčené syfilis): poškození CNS, objevují se vředy, poškození zraku, poškození tepen, postižení míchy
- Léčba: penicilin

CHLAMYDIE

- Příznaky: hlenovitý výtok z močové trubice u mužů a z pochvy u žen, obtíže při močení, bolest v podbříšku
- Častá infekce u žen, projevuje se zánětem pochvy, vejcovodů, postihuje děložní čípek, bez léčby může vést k neplodnosti
- U mužů se projevuje zánětem močové trubice, spojivek, prostaty
- Často bezpříznaková (riziko dalšího šíření)
- V průběhu porodu může dojít k infekci novorozence
- Léčba: antibiotika

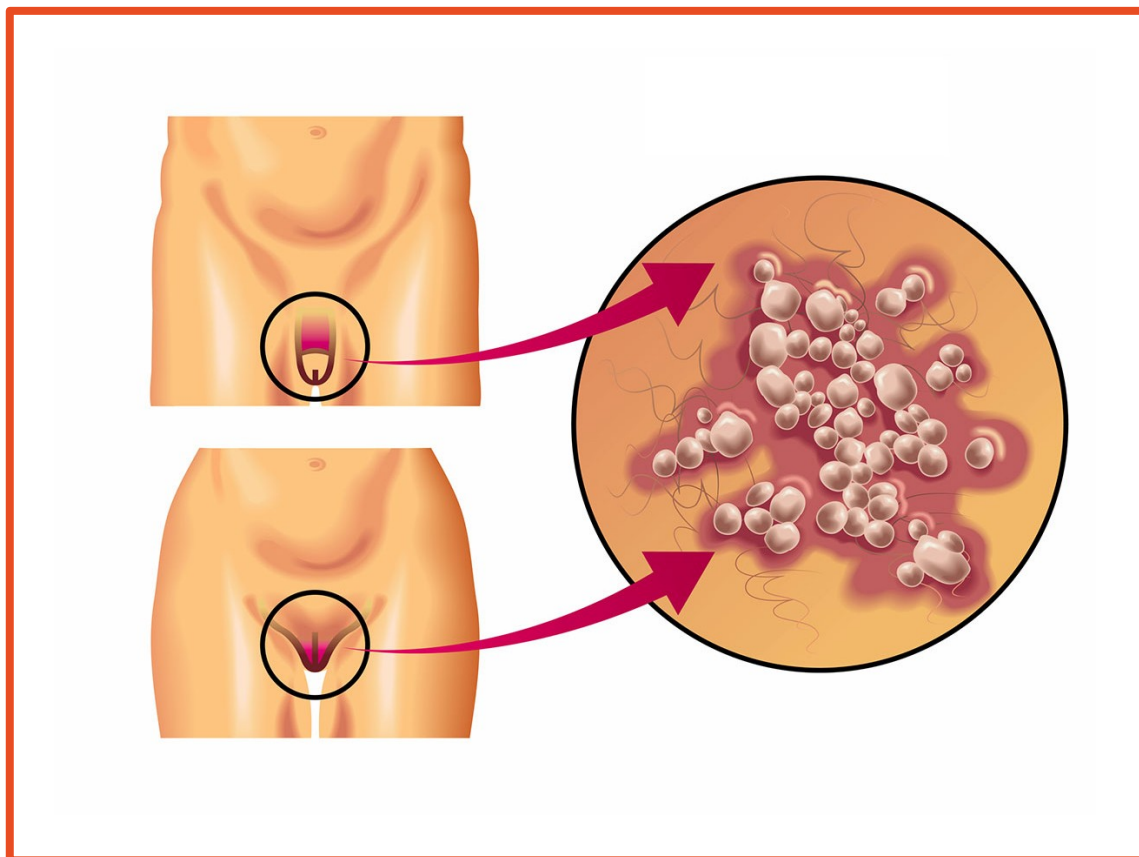

KAPAVKA

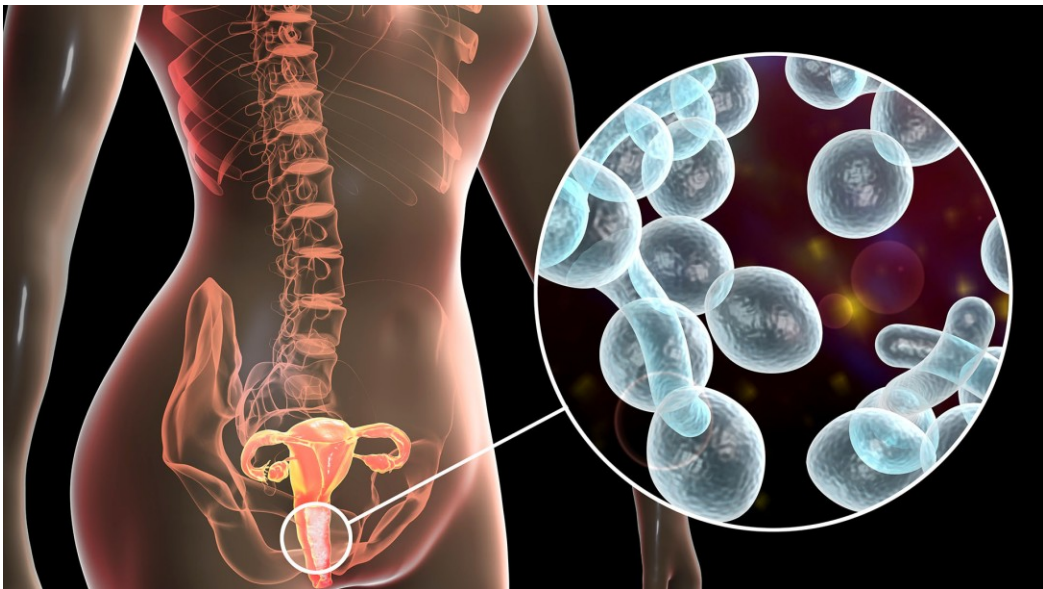
- Bakteriální infekce přenášená pohlavním stykem nebo z matky na dítě při porodu
- Krátká inkubační doba (2 – 6 dnů)
- Projevy: zánětem močové trubice, výtok, mezimenstruační krvácení, bolesti v podbříšku
- Bez léčby může způsobit zánět kloubů, endokardu (vnitřní povrch srdce), hnisavé infekce pánevního dna, neplodnost, zánět spojivek, zánět sliznice úst a nosu, zánět prostaty
- Léčba: antibiotika (vzrůstá rezistence)

HERPES

- Prvotním projevem je horečka, slabost, zduření uzlin, otok genitálu
- Přenos orálním stykem (ze rtu na pohlavní orgán)
- Mohou se objevit opary (v oblasti genitálu)
- Má sklon k recidivám, při komplikacím může dojít k zánětu mozkových blan
- Léčba: antivirotika

KVASINKOVÁ INFEKCE

- Přenos mezi partnery – důležité přeléčení obou partnerů
- Příznaky: svědění, výtok, puchýřky na kůži
- Léčba: antimykotika (mast, vaginální čípek), vyvarovat se cukru

HPV (HUMAN PAPILLOMAVIRUS)

- Rizikový faktor pro vznik rakoviny děložního čípku, hlavy a krku, tlustého střeva
- Projevuje se papilomy (nezhoubné výrůstky), bradavicemi, zvětšením sliznic, genitálními bradavicemi
- Existuje přes 100 kmenů (mají různé projevy)
- HPV 6 a 11: změny na děložním čípku a genitální bradavice
- HPV 16 a 18: karcinom děložního čípku

HPV (HUMAN PAPILLOMAVIRUS)

- Prevence: oddálení 1. pohlavního styku, preventivní gynekologické prohlídky, očkování (proti 2 nebo 9 typům, hrazeno pojišťovnou, mezi 13 – 14 lety),chráněný pohlavní styk
- Screening karcinomu děložního čípku (1x ročně)

ZDROJE

- https://www.wikiskripta.eu/w/Sexuálně_přenosi_infekce
- <https://www.gynmedico.cz/sluzby/sexualne-prenosne-nemoci/>
- <https://nemoci.vitalion.cz/aids/>
- <https://www.hiv-prevence.cz>
- <https://www.cpzp.cz/clanek/5418-0-Pohlavne-prenosne-choroby.html>
- <https://khsstc.cz/pohlavne-prenosna-onemocneni/>

Užitečné odkazy

- <https://www.hiv-testovani.cz>
- <https://www.prevencehiv.cz>
- <https://www.khspce.cz/wp-content/uploads/2020/10/std-final-doplnene-citace.pdf>